

[Arnth Jensen.]

Af de indkomne Besvarelser kan man se, at der er en Del af Skoleraadene, som ikke har ønsket Ændringer, og ogsaa en Del af Skoledirektionerne, som ikke har stillet Ændringsforslag. Dette kan jo betyde Tilfredshed med Loven, som den er, men det kan ogsaa være noget andet — jeg siger ikke, det er det —, nemlig en manglende Interesse for Besvarelsen af Spørgsmaalene. Hvis man nemlig ser nøjere til, vil man opdage, at der er adskillige Steder, hvor Skoleraadet ikke har ønsket at stille Ændringsforslag eller give Oplysninger, men alligevel har der været Skoleraadsdirektioner inden for samme Skoleraadskreds, der har ønsket overordentlig væsentlige Ændringer; og omvendt har der ogsaa visse Steder været Skoleraad, der har ønsket Ændringer, hvor Skoledirektionerne ikke har udtalt noget Ønske.

Prøver man paa at samle de fremsatte Ønsker, kan det ske om to Hovedpunkter: Udgifternes Begrænsning og større Sikkerhed for, at det bliver en virkelig Undervisning, der gives i Skolerne, og at den gives af kvalificerede Lærerkrafter. Jeg vil gerne straks sige, at til disse to Hovedønsker kan jeg paa mit Partis Vegne give ubetinget Tilslutning. Og læser man Bemærkningerne til Lovforslaget igennem, vil man ogsaa se, at Ministeriet er rede til at sætte ind netop paa disse to Omraader og altsaa høre paa, hvad Skoleraadene og Skoledirektionerne har at fortælle Rigsdagen og det høje Ministerium.

Opfylder det foreliggende Lovforslag da de to nævnte Ønsker? Med Hensyn til Udgifternes Begrænsning vil jeg sige: Ja, i nogen Maade. Ministeriet har lyttet til Røster baade fra Rigsdagen og ude omkring fra Landet. Der er bl. a. foreslaaet en Nedsættelse af Tilskuddet til Timebetalingen, saa nogen Begrænsning er der; om den er den rette, kan vi jo tale videre om i Udvalget. Ogsaa et andet Sted er der Tilløb til en Begrænsning, nemlig i Spørgsmaalet om de tilrejsende Lærere. Ministeriet har meget rigtigt ment, at det skulde fastslaas, hvad dette Begreb betyder, og man har saa sat den Begrænsning, at den tilrejsende Lærer skal have mindst 4 km til Skolen. Der er imidlertid kommet noget andet ind, som jeg er bange for vil ophæve Begrænsningen. Hidtil har det været saaledes, at det navnlig var i Husgerning og Landbrugsfag, man kunde benytte tilrejsende Lærere. Det stod der udtrykkeligt i Loven, nu ved jeg godt, at det anvendte Udtryk ikke udelukkede at anvende tilrejsende Lærere

i andre Fag, men det stod nu alligevel paa en saadan Maade, at hvis man gjorde det, var det en Undtagelse fra Regelen. Nu siger Ministeren imidlertid, at man ikke kan have en saadan Undtagelsesbestemmelse, der maa være Adgang for tilrejsende Lærere i alle Fag. Jeg er ikke sikker paa, højtærede Minister, at man rigtig har overvejet, hvad dette kan føre til, og i hvert Fald vil jeg paa nærværende Tidspunkt tage Forbehold paa dette Punkt.

Der er en anden Bestemmelse med Hensyn til tilrejsende Lærere, jeg vil nævne. Man stiller Husgerningslærerinder anderledes end andre Lærerkrafter, idet man som Betingelse for den dobbelte Betaling stiller det Krav, at det skal være et Hovederhverv for vedkommende, og dette vil sige, at de skal være antaget af flere Skoler. Jeg ved ikke, om Ministeren har skiftet Anskuelse siden 1930, men læser man Forhandlingerne i Landstinget dengang — jeg tror endogsaa, det staar i Betænkningen —, vil man se, at Landstinget, som dengang havde Hovedindflydelsen paa Lovforslaget, netop gik stærkt imod den Tanke, at man ikke kunde yde den højere Betaling, medmindre flere Skoler havde slaaet sig sammen om en Husgerningslærerinde; man ønskede at stille Skolerne frit med Hensyn til, hvem de vilde have af de kvalificerede Lærerkrafter, der var til Raadighed. Men dette Spørgsmaal kan vi jo ogsaa overveje i Udvalget.

Endelig er der et Sted, hvor jeg mener, at Bestræbelserne for en Begrænsning af Udgifterne er glippet, nemlig i Lovforslagets § 3, Stk. 3, med Hensyn til Etablingsudgifterne. Hidtil har det været saaledes, at man kunde faa indtil 60 pCt. til Anskaffelse af Materiel, men det var en Betingelse, at dette Materiel ikke maatte anvendes i den almindelige kommunale Skole. Nu er det vist rigtigt, hvad Ministeren siger i Bemærkningerne, at denne Betingelse har det altid været meget svært at overholde, men af den Grund at gaa til at give en ganske generel Regel om, at enhver Kommuneskole, som ønsker at indrette Skolekøkken eller Sløjdlokale, kan bare henvende sig til Staten, saa faar den godtgjort 60 pCt. af Udgifterne — mon Ministeren egentlig rigtig har overvejet, hvad denne Bestemmelse kan komme til at betyde økonomisk? Jeg taler ikke her om, hvad der er ønskeligt, jeg nævner blot, at naar Ministeren mener, der er en økonomisk Begrænsning i Lovforslaget, saa maa man ogsaa tage Hensyn til en Bestemmelse som den, jeg her har peget paa.